

Fora d'hora El futur és rata

LA campanya en favor del gos d'atura com a mascota dels Jocs Olímpics del '92 mostra que la llei de divisió territorial només era la primera batalla d'una guerra cruenta del ruralisme contra els principis fonamentals de la Santa Civilitat. Una mascota no és altra cosa que un símbol, i entre un símbol i la realitat que aquest simbolitza ha d'haver-hi —com és sabut— alguna correspondència o altra. ¿Existeix alguna correspondència entre el gos d'atura i Barcelona? Es miri des d'on es miri, no. En primer lloc, Barcelona és una realitat urbana mentre que el gos d'atura és una realitat rural. En segon lloc, ni la fidelitat ni la capacitat de treball que caracteritzen el gos d'atura són trets distintius de la nova Barcelona. La nova Barcelona, la Barcelona olímpica, practica la moral de la infidelitat (teoritzada per un senyor que ara es dedica a vendre llibres a domicili via TV) i la de la màxima eficàcia amb el mínim esforç (propugnada per la Mercantil Radiofònica, actualment en estat de descomposició). Per això, proposen com a mascota dels Jocs l'animal urbà i cosmopolita per excel·lència: la rata de claveguera. Un animal que prefereix la promiscuitat a la fidelitat i que aconsegueix la seva —sempre sorprenent— eficàcia reproductora amb una mínima despesa fisiològica. La rata de claveguera és, sens dubte, la millor mascota de la ciutat. La millor mascota i el millor exemple per a una ciutat que, a poc a poc, està reaprenent a difondre les modes i les tendències culturals de la mateixa manera que les rates han difós, tradicionalment, epidèmies com la pesta, la ràbia, la triquinosi o la febre groga.

JOSEP MARIA
RUIZ SIMON

Una de les obres suposadament atribuïdes a Goya és "La Venus del mirall", de Velázquez

El bellugueig de l'art

DE tant lloar i meravellar-nos davant de l'art abstracte hem arribat en un nivell de pura abstracció. Aquest estat de gràcia relativa es reflecteix a l'hora de posar preu a les obres mestres —o el que siguin— que assoleixen uns preus elevadíssims.

Però hi ha, al costat de les valoracions crematístiques, uns moviments que s'assemblen a la trama de les novel·les d'intriga. Un aplicat estudiós canadenc, Rolph Medgessy, ha descobert (o ens ho vol fer creure) que grans peces de la pintura universal, com ara "L'home del casc d'or", de Rembrandt, "La Venus del mirall", de Velázquez, i "La Verge de les roques", de Leonardo da Vinci, foren pintades en realitat per Goya. Si això es confirmava, hauriem d'esquinçar les cartes i començar de nou. A mi, per exemple, m'otraria el neguit de tornar a Llotja i repassar, sola uns altres ulls, tota la història de l'art. Sospito que faria nosa a les aules i que jo mateix m'hi sentiria incòmode per culpa de l'edat, amb moltes ganes de plegar i d'anar-me'n a casa.

Rolph Medgessy, fudat explorador, busa la seva treballa en l'existència de firmes en miniatu-

ra, dissimulades d'ací d'allà dels quadres en fragments diminuts: la comissura dels llavis de les figures representades, o en minúscules zones que només es poden captar amb l'ajuda de lupes potents. Si Medgessy ens arribés a demostrar la seva tesi, descobriríem un Goya molt diferent de la idea que tenim del geni aragonès, un pintor desbordant de força. Ens hauríem d'habituar a una nova imatge: l'artista enamorat dels detalls microscòpics, amb pinzells petits i poc sucats, que es va afanyar en la miniaturització de la seva signatura amagant-la en racons d'unes còpies prodigioses. Si l'expert canadenc se surt amb la seva ens en veurem un bull. Hauré de reconsiderar-ho tot, amb feinades grosses, com ara la possibilitat d'haver d'analitzar de molt a prop, centímetre per centímetre, la capella Sixtina. No fos cas que hi hagués la trampa de rúbriques ocultes.

Efervescència descobridora

Gairebé simultàniament amb els resultats que diu que ha obtingut Rolph Medgessy, s'ha fet públic que un altre indagador ha

descobert una amant de Picasso que guarda un munt d'obres del gran artista, que es veu que a més de genial era molt generós amb les seves amigues.

I ve a tomb de recordar que algú assegura que la "Gioconda" és un autoretrat de Leonardo da Vinci. Assistim a una florida d'investigadors privats de l'art. Qui sap si se'n han esgotat les anàlisis tradicionals i les fórmules crítiques de valoració i taxació, obligant-nos a manllevar recursos a la literatura policíaca. No seria pas una novetat absoluta, perquè jo tenia un amic, excel·lent pintor, que posseïa un do de saurí: durant tota la seva vida —llarga i agitada— descobria a tot arreu on anava obres d'un artista molt cotitzat. Fins i tot en va trobar en mercats d'ocasió, en encants, de remots països d'ultramar. El seu instint era tan agut, que en ocasions trobava obres d'autors especialitzats en temes que col·leccionistes monogràfics pagaven esplèndidament. No podria pas dir que el meu amic hagi estat un precursor, però ara, en aquests moments d'efervescència descobridora, no m'el puc treure de la memòria.

PERE CALDERS